

अभिष्टचिंतन ज्येष्ठ नागरिकांचे

५ एप्रिल

१) श्री. सुरेश महादेव महारे
आवास, अलिबाग, ५-४-१९४९
२) श्री. सुमंगल कृष्णांनी परांजपे
अलिबाग, ५-४-१९५१

कृषीवलाच्या
वाचकाना आवाहन

अलिबाग येथील श्री कच्छी जैन भवन
चौंटेबळ ट्रस्टच्या वाचकाने अंत्रदानासाठी एक
अभिवाप योजना आखली आहे. जिल्हा रुग्णालयात
दाखल असलेल्या रुग्णाचा एका नावाची इंकारण
जेवणासाठी नवविभागाने पुढाकार घेतला
आहे. रायगड जिल्हात सुधागड तालुक्यातून
अभिवापाची सुरुवात झाली असून ५७

वनसंवर्धनाबोरोवरच रोजगाराच्या संधी

। अलिबाग । प्रतिनिधी ।

जंगलात राहणाऱ्या आदिवासीना तिथल्या
एकेका ठिकाणाची इत्यंपूर्व महिली असते.
जंगल संवर्धनासाठी त्याच्या माहितीचा वापर
करून घेण्यासाठी नवविभागाने पुढाकार घेतला
आहे. रायगड जिल्हात सुधागड तालुक्यातून
अभिवापाची सुरुवात झाली असून ५७

गावांपाईली १६ हजार १६० एकर जमिनीचे

सामुदायिक वनाचे अधिकार आदिवासीना

देण्यात आले. या जमिनीवर वनीकणा,

जलसंधारण, मुदसंवर्धन यासह उदरनिवाहाची

साधने उपलब्ध करून दिली जाणार असून

प्रतिवाहाची पाच्य हजार रुपये रोजगार उपलब्ध

होणार आहे. परिणामी आदिवासीचे स्थलांतर

रोखात येवेल.

रायगड जिल्हात फेणुवारी, मार्चमध्ये आदिवासी
कुंबांचे स्थलांतर होते. कामवंदा शोधण्यासाठी ही कुंबे
इतर जिल्हात जात असतात. यासाठी या गावांचा तत्काळ
वनहक संवर्धन व व्यवस्थापन आगाहडा तयार करण्याच्या
सूचना जिल्हाशिकायांची दिल्या आहेत. ५७ गवामधील
आदिवासींच्या गरजांनुसार या आगाहड्यात बदल असणार
असून हे आगाहडे २०१८ अखेर पूर्ण आवश्यक आवश्यक
होते. पांतु सुमंगल असलेल्या वनीकणे आवश्यक
होते. असून सुमंगल असलेल्या वनीकणे संवर्धन
विभागांची अधिकारी दिसावैं तरीत असल्याचे दिसून
येत आहेत, असे म्हणून आदिवासींची काम करण्याचा
संघटनाचे आहे. रायगड जिल्हातील कर्तव्य, खालापूर,
सुधागड, पेण, रोहा, माणगाव, अलिबाग या तालुक्यात
आदिवासी समाज मोठ्या प्रमाणात आहे. दुर्मांग भागात
वासत्व करण्यारी ही आदिवासींची कुंबे पावसाळांनंतर
कामिनिमाने स्थलांतरित होत असतात. वीटभट्टी,
कोळ्या खाणी या ठिकाणी वेठिवार द्यूसून ही कुंबे
काम करत. बरेचदा यात त्यांची फसवण्याकृत होत असते,
ठरलेला मोबदला मिळत नाही. काम मात्र पूर्ण करून

वनहक संवर्धनाचे विभाग आहेत. रायगड जिल्हातील कर्तव्य, खालापूर,

सुधागड, पेण, रोहा, माणगाव, अलिबाग वनविभागानेचे

आवश्यक राहिली आहे. यासाठी या गावांचा तत्काळ

वनहक संवर्धन व व्यवस्थापन आगाहडा तयार करण्याच्या

सूचना जिल्हाशिकायांची दिल्या आहेत. ५७ गवामधील

आदिवासींच्या गरजांनुसार या आगाहड्यात बदल असणार

असून हे आगाहडे २०१८ अखेर पूर्ण आवश्यक आवश्यक

होते. पांतु सुमंगल असलेल्या वनीकणे आवश्यक आवश्यक

होते. असून सुमंगल असलेल

संशय फिटलाच पाहिजे

इव्वीएम अर्थात निवडणूक मतदानयंत्रांबाबत सर्वच पक्षांनी सातत्याने शंका घेतली आहे. भाजप सर्तेबाहेर होते तेव्हा तेही यंत्राच्या विस्तृद्ध होते. त्यावेळी आरोपसमाट किरीट सोमय्या यांनी यंत्राच्या वापराविस्तृद्ध रान उठवले होते. या यंत्रामुळे मतदान व मोजणी यातला बराच त्रास व वेळ वाचतो हे खेरे आहे. पूर्वी मतपत्रिकांची छपाई करणे व नंतर त्यांची देखभाल तसेच हाताळणी करणे फार जिकिरीचे होते. मतपेट्या पळवल्या जात. पुन्हा मतदान घ्यावे लागे. हा त्रास यांत्रिक सुविधेमुळे खूपच कमी झाला. गंमत अशी आहे की, जगातील अमेरिकेसह अनेक श्रीमंत देशांमध्ये आजही छापील मतपत्रिका वापरल्या जातात. वास्तविक तंत्रज्ञानाच्या बाबतीत ते भारताच्या कितीतरी पुढे आहेत. तेथील जनता देखील इथल्यापेक्षा अधिक साक्षर आहे. तरीही मतदानासाठी यंत्रे वापरण्यात त्यांना धोका वाटतो. ही यंत्रे आजच्या काळानुसार इलेक्ट्रॉनिक असणार. त्यामुळे ती हँक होण्याचा धोका त्यांना वाटतो. गेल्या अध्यक्षीय निवडणुकीत अमेरिकेत रशियाने ट्रम्प यांना मतदान व्हावे यादृष्टीने प्रचारात हस्तक्षेप केल्याचा आरोप झाले होते. त्याचाच पुढचा भाग म्हणजे रशिया किंवा चीनमधील हँकर्स अमेरिकेतील मतदानातही गडबड करू शकतात असे तेथील अधिकाऱ्यांना वाटते. भारतात मात्र असा धोका कोणालाही जाणवला नाही. भारताने संगणक किंवा मोबाईल जसे सहज आपलेसे केले तसेच मतदानयंत्रांची पद्धतही लोकांनी सहजपणे स्वीकारली. गेल्या काही वर्षांमध्ये मात्र त्यात भानगडी केल्या जाण्याची शक्यता जाणकारांना जाणवू लागली आहे. त्यांचा बंदोबस्त करण्याची मागणीही वाढते आहे. काही जणांनी पुन्हा मतपत्रिकांद्वारे मतदान सुरू करण्यासाठी आंदोलन सुरू केले आहे. तर काही जणांनी यंत्रांच्या वापरात अधिकाधिक काळजी कशी घेता येईल याचे पर्याय सुचवले आहेत. सर्वोच्च न्यायालयापुढे याबाबत याचिका आल्या असून निवडणूक आयोग व केंद्र सरकारला या संदर्भात उत्तरे देण्यासाठी नोटिसा काढण्यात आल्या आहेत.

नेमका आक्षेप काय

पूर्वी मतपत्रिकेतील उमेदवारासमोरच्या त्याच्या निशाणीवर शिक्का मारला जाई. मग ती पत्रिका घडी करून पेटीत टाकली जाई. आता यंत्रावर बटण दाबून मतदान केले जाते. मात्र आपण ज्या बटणावर बोट दाबले त्याच उमेदवार व पक्षाला आपले मत गेले आहे की नाही हे समजण्याला आरंभी कोणताही वाव नव्हता. यावर उपाय म्हणून व्हीव्हीपॅट किंवा मतदानाची पावती देणाऱ्या यंत्राची जोड देण्यात आली. २०१४ नंतर हा बदल करण्यात आला. यंत्रावर बटण दाबले की मत दिले जाई. नंतर या पावतीवाल्या मशिनमध्ये ज्या उमेदवार व पक्षाला मत दिले गेले आहे त्याच्या नावाची पावती छापली जाई. ती पावती मतदाराला काही सेंकंद तेथेच दिसेल अशी व्यवस्था या व्हीव्हीपॅट यंत्रणेत करण्यात आली. त्यामुळे आपण ठरवल्याप्रमाणे मतदान झाले याची खातरजमा मतदाराला होते. ती पावती तेथेच एका सीलबंद पेटीत आपोआप जमा होते. मात्र टप्प्यांमध्ये या यंत्रणेत गडबड करता येणे शक्य आहे असे अनेक तज्ज्ञांनी दाखवून दिले आहे. माधव देशपांडे यांच्या याबाबतच्या अनेक मुलाखती उपलब्ध आहेत. व्हीव्हीपॅटच्या आगमनानंतर मतदानयंत्रात एकूण तीन उपकरणांचा समावेश झाला. एक म्हणजे मतदार ज्याच्यावर बटण दाबतो ते यंत्र. दुसरे त्या बटणानुसार मताची नोंद इलेक्ट्रॉनिक कार्डावर करणारे यंत्र व तिसरे म्हणजे मताची पावती देणारे व्हीव्हीपॅट. जाणकारांच्या म्हणण्यानुसार, मतदाराने बटण दाबल्यानंतर व्हीव्हीपॅटवर त्याची पावती योग्य दिसली तरीही या यंत्रणेत भानगड होऊ शकते. त्यानुसार, समजा एखाद्याने शेकापच्या चिन्हासमोरचे बटण दाबले तरी प्रत्यक्षात ते भाजपच्या पारऱ्यात जाईल अशा रीतीने खेळ करता येऊ शकतो. हे करण्यासाठी मतदानयंत्रामध्ये काही मामुली फेरफार करावे लागतील. सकाळी आठनंतर ही भानगडीची यंत्रणा चालू व्हावी असा टायमर त्यात लावता येऊ शकतो.

बाब म्हणजे या आथारक वापत गुतवणूकदारानाच इक्किटी मार्केटवर मेहरबानी केली नाही तर कर्ज आणि रोखे बाजारातही बरीच गुंतवणूक केली आहे गुंतवणूकदार भारतीय बाजारावर एवढी मेहरबानी करतील, याचा जगत कोणीही विचार केला नव्हता. गेल्या पाच वर्षांमध्ये दुसऱ्यांदा असे घडले. त्यामुळे चीनलाही धक्का बसला. या काळात गुंतवणूकदारांनी रोखे बाजारात एक लाख कोटी रुपयांहून अधिक गुंतवणूक केली आहे. गेल्या एक वर्षापासून जागतिक आर्थिक भावाना वाईट असूनही ही गुंतवणूक झाली आहे. २०२३-२४ या आर्थिक

मुलुख मैत्री

राज्यमंत्री शेतकरी कामगार पक्षाची मुलुख मैदानी तोक असणारी मीनाक्षी ताई पाटील द्यावा दि. २९-०३-२०२४ रोजी निधन झाले. ही बात ऐकताच माझे मला हेलावून गेले. मला अर्ती दुःख झाले. मीनाक्षी ताई पाटील यांचे आणि मात्र जिव्हाव्याचे संबंध १९ फेब्रुवारी १९८६ पासून होत्या त्यावेळी त्या जिल्हा परिषद सदस्य होत्या. आजही मला तो दिवस आठवतो. रायगड जिल्ह्यातील पोलादार तालुक्यामधील अतिदुर्मिंधारा म्हणून ओळखला जाणारा कुडपण या ठिकाणी जिल्हा परिषदेच्या स्थायी परिषदेच्या समिती बैठक रायगड जिल्हा परिषद अध्यक्ष स्वर्गीय प्रभाकर पाटील यांनी लावली होती. सदर स्थायी समितीच्या बैठकीत सदस्यांया नात्याने मीनाक्षी ताई पाटील यांनी कुडपण आणि पोलादपूर तालुक्यासाठी विकासाचे मुद्दे अगदी आक्रमकपणे समेत मांडत होत्या.

दृहेरी मोजणी हवी

यात भानगडीची शंका येऊ नये अशा युक्त्याही करता येऊ शकतात. पडणारी शंभर टक्के मते भाजपला गेली तर संशय वाढेल. त्यासाठी पडणाऱ्या मतांमधूले प्रत्येक तिसरे मत भाजपला जावे अशा रीतीने अशी सूचना या यंत्राला दिली जाऊ शकते. असा ब्रष्टाचार होऊ नये यासाठीच खरे तर व्हीव्हीपॅट यंत्रणा उभारण्यात आली. आपण गुगल पे किंवा तत्सम माध्यमातून दुकानदाराला पैसे दिले की ते थेट बँकेत जमा होतात. गरज असेल तर आपल्याला त्याची पावतीही मिळू शकते. त्या दोन्ही गोष्टी ताडून ताळा करता येऊ शकतो. मात्र आपल्याकडे लोकांच्या समाधानासाठी व्हीव्हीपॅट यंत्र बसवले असले तरी त्यातल्या पावत्या मोजल्या जात नाहीत. आधी प्रत्येक लोकसभा निवडणुकीत सहापैकी एका विधानसभा मतदारसंघातल्या काही यंत्रांच्या पावत्या चाचणीदाखल मोजल्या जात असत. २०१९ ला एक याचिका दाखल झाल्यावर पाच मतदारसंघातल्या पावत्या मोजल्या जातात. मात्र या सर्वच्या सर्व पावत्यांची स्वतंत्र मोजणी करून ती इलेक्ट्रॉनिक मोजणीशी जुळते आहे की नाही हे पाहावे अशी विरोधकांची माणणी आहे. तीच आता सर्वोच्च न्यायालयापुढे आहे. असे केल्यास मोजणीला काही तास आणखी लागतील अशी सबव निवडणूक आयोगाने दिली आहे. मात्र निवडणूक चोख होणे हे लोकशाहीसाठी अत्यंत कठीचे आहे. त्यादृष्टीने आणखी काही तास मोजणीसाठी गेले तरी ते परवडू शकतात. युरोप किंवा अमेरिकेत अशाच मोजणीला काही दिवस लागत असतातच. अशा दुहेरी मोजणीला परवानगी मिळाली तर व्हीव्हीपॅटमधून जमा होणाऱ्या मतांच्या कागदी पावत्या आणि यंत्रामध्ये होणारी परस्पर नोंद यांचा ताळा करता येईल. तो तंतोतंत जुळला तरच ही यंत्रणा बिनधोक आहे असे समजता येईल. यापूर्वी या यंत्रांमध्ये पडलेली मते व एकूण उमेदवारांना मिळालेली मते यांचा ताळा न जमल्याच्या तक्रारी अनेक ठिकाणाहून आल्या आहेत. अशा कोणत्याही तक्रारीना वाव ठेवायचा नसेल तर दुहेरी मोजणी ही अपरिहार्य आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने यंदाच्या निवडणुकीपासूनच ही मोजणी अनिवार्य करायला हवी.

अंगावर त्याची आक्रमक भाषणे ऐकताना शहरे येत होते. मीनाक्षी ताई पाटील यांची जिल्हा परिषद मधील कामगिरी अत्यंत उत्तम झाली म्हणूनच काय त्याची पोहच पावती म्हणून त्यानंतर अलिबाग विधानसभेच्या त्या आमदार म्हणून भरघोस मतांनी निवडून आल्या. मीनाक्षीताई पाटील ह्या अत्यंत हुशार अभ्यासु आमदार म्हणून त्यांचा नावलैकिक होता. विशेष म्हणजे विधानसभेच्या सभागृहामध्ये त्या त्यांची भुमिका अत्यंत आग्रहीपणाने व आक्रमणपणे मांडत असत. एक धाडसी

विचार

गुंतवणूकदारांची मोहोर, व्यापाराला घोर...

वर्षात विदेशी गुंतवणूकदारांनी भारतीय शेअर बाजारात मोठी खरेदी केली. गेल्या पाच आर्थिक वर्षांमध्ये विदेशी गुंतवणूकदारांनी दोन लाख कोटी रुपयांहून अधिक गुंतवणूक करण्याची ही दुसरी वेळ आहे. 'एनएसडीएल'च्या आकडेवारीनुसार, २०२३ २४ या आर्थिक वर्षात विदेशी गुंतवणूकदारांनी शेअर बाजारात दोन लाख आठ हजार २१२ कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली. यापूर्वी २०२०-२१ या आर्थिक वर्षात विदेशी गुंतवणूकदारांनी दोन लाख ७४ हजार ३२ कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली होती. विदेशी गुंतवणूकदारांनी गेल्या ३० वर्षांमध्ये

या आर्थिक वर्षात परदेशी गुंतवणूकदारांकडूळ एकत्रितपणे तीन लाख कोटी रुपयांहून अधिक गुंतवणूक झाली आहे.

होता. याशिवाय अनेक टगबोटीही तेथे अडकून पडल्या. दरोज ३५ हजार लोक या पुलाचा वापर करतात. सुमारे २८ अब्ज डॉलर किमतीचा माल दर वर्षी त्यातून जातो. हा पूल बांधण्यासाठी पाच वर्षे लागली आणि तो १९७७ मध्ये पूर्ण झाला. त्याची किंमत सुमारे १४१ दशलक्ष डॉलर्स होती. बाल्टिमोर बंदरातील कामकाज पूर्ववत होण्यासाठी काही महिने लागू शकतात. यासाठी ६०० दशलक्ष डॉलर्स खर्च होऊ शकतात

आता वार्ता भाव खाणाच्या लिंबाच्या
बाजारपेठेची. सध्या देशातला उन्हाचा कडाका
चांगलाच वाढला आहे. वाढत्या उन्हामुळे
नागरिकांच्या अंगाची काहिली होत आहे. देशातील
बहुतांश भागात पारा ४० अंशाच्या आसपास
गेला आहे. दरम्यान, या वाढत्या तापमानात
लोक लिंबू सोडा, विविध प्रकारचे कोलिंड्रिंग घेत
आहेत. त्यामुळे सध्या बाजारात लिंबाच्या दरात
तेजी आली आहे. सहाजिकच विक्रीसाठी लिंब
उपलब्ध असणाऱ्या शेतकऱ्यांना मोठा फायदा
होत आहे. लिंबाच्या दरात ३५० टक्कांची वाढ
झाली आहे. यापूर्वी लिंबू सोडा २० रुपये प्रति
ग्लास दराने विकला जात होता. आता लिंबू सोडा
२५ ते ३० रुपये प्रति ग्लास दराने विकला जात
आहे. दरम्यान, तापमानात आणखी वाढ होण्याची
शक्यता असल्यामुळे पुढच्या काळात लिंबाच्या
दरात आणखी वाढ होण्याची शक्यता आहे. काही
ठिकाणी मध्यम आकाशाच्या लिंबाता प्रति किलो
शंभर रुपयांचा दर मिळत आहे. उन्हाचा चटका
वाढल्याने बाजारात लिंबाची मागणी वाढत आहे.
त्यामुळे दरातही वाढ होत आहे.

सध्या कर्नाटक राज्यात किरकोळसह घाऊक
बाजारातही लिंबाच्या दरात वाढ झाली आहे. ही
वाढ ३५० टक्कांची आहे. दरम्यान, तापमानात
अशीच वाढ होत राहिली तर लिंबे आपणखी महाग
होऊ शकतात. दुष्काळी परिस्थिती आणि बदलत्या
हवामानाचा काही ठिकाणी लिंबाला फटका
बसला आहे. अनेक ठिकाणी लिंबाच्या बागांचे
नुकसान झाले आहे. त्यामुळे बाजारपेठेत सध्या
लिंबाचा म्हणावा तेवढा पुरवठा नाही. पुरवठा
कमी झाल्याचा परिणाम दरांवर झाला आहे. लिंबू
विक्रेत्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, महिनाभरापूर्वी
एक हजार लिंबांचा दर दोन हजार रुपये होता.
आता याच एक हजार लिंबाचा दर सात हजार
रुपयांपेक्षा जास्त झाला आहे. त्यामुळे याचा
शेतकऱ्यांना चांगला फायदा होत आहे.

महेश देशपांडे

मार्च महिन्यात गुंतवणूकदारांनी ३५ हजार ९८ कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली होती. चालू वर्षात हा आकडा दहा हजार ७९३ कोटी रुपये आहे. प्रत्यक्षात जानेवारी महिन्यात विदेशी गुंतवणूकदारांनी शेअर बाजारातून २५ हजार ७४४ कोटी रुपये काढून घेतले होते. फेब्रुवारीमध्ये १५३९ कोटी रुपयांची नाममात्र गुंतवणूक झाली. गेल्या दहा वर्षांमध्ये विदेशी गुंतवणूकदारांनी कर्ज आणि रोखे बाजारात एक लाख कोटी रुपयांहून अधिक गुंतवणूक करण्याची ही तिसरी वेळ आहे. या वेळी रोखे बाजाराने सात वर्षे जुना विक्रम मोडला आहे. २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात विदेशी गुंतवणूकदारांनी एक लाख १९ हजार ३६ कोटी रुपयांची गुंतवणूक केली होती तर २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात ही गुंतवणूक एक लाख २१ हजार ५९ कोटी रुपये होती; मात्र २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात सर्वाधिक गुंतवणूक दिसून आली. त्यानंतर गुंतवणूकदारांनी रोखे बाजारात एक लाख ३० हजार ३०२ कोटी रुपयांची मुंतवणूक केली होती. तथापि, विदेशी गुंतवणूकदारांनी शेअर बाजा आणि बॉँड मार्केट या दोन्हींमध्ये एक लाख कोटी रुपयांहून अधिक गुंतवणूक केल्याची ही गेल्या ३० वर्षांमधील पहिलीच वेळ आहे. विशेष म्हणजे

ଆজকାଳ

ਮੁਲੁਖ ਮੈਦਾਨੀ ਤੋਫ ਰਣਰਾਗਿਣੀ ਹਰਪਲੀ

नेतृत्व एक धाडसी महिला एक धाडसी आमदार म्हणून त्यांचा विधानसभेमध्ये सातत्याने नावलौकिक होत असे. रायगड जिल्ह्यामध्ये जिल्ह्याचा विकास होण्याच्या दृष्टीने अर्यंत त्यांचे मोलाचे योगदान आहे. मीनाक्षीताई पाटील यांच्याबरोबर मला काम करण्याची संधी मिळाली याचे मी परमभाग्य समजतो.

निवडून आणल. तसेच स. चित्राताई पाटील थाना
कुमार सर्वगोड अर्थ व बांधकाम सभापती पद सुध्दा मिळवून दिले
त्या एवढ्यावरच थांबल्या
नाहीतर बांधकाम व अर्थ विभागाचा कारभार गतिमान
व पारदर्शकपणे कसा करायचा, भाषणे कशी करायची
अर्थसंकल्पीय भाषण कसे असले पाहिजे. जिल्हांच्या
विकासासाठी कोणकोणत्या बाबी अर्थसंकल्पात
प्राधान्याने घेतल्या पाहिजे हे अंत्यंत बारकाईने समजून
सांगत असे. सौ. चित्राताई पाटील आणि मिनाक्षी ताई
पाटील आम्ही एकत्र जिल्हा दौरे करीत असू. चित्राताई
ला ते नेहमी म्हणत अजयकुमार सर्वगोड हा जुन्या
पिढीतील इंजिनिअर आहे. त्याला माझ्या दादांनी
(स्वर्गीय प्रभाकर पाटील) नोकरी लावले आहे. हा
फार हुशार आणि प्रामाणिक इंजिनिअर आहे. याला
बरोबर घेतल्याशिवाय त जिल्हा परिषदेचा कांगाभास

सांगत. तसेच मला नेहमी सांगत माझी सुन ही माझी
भायलक्ष्मी आहे. अजकुमार सर्वगोड तिला बांधकाम
व अर्थ याचा कारभार गतिमान आणि पारदर्शक
करण्यासाठी सर्वतोपरी मदत करीत जा असे मल
नेहमी सांगत. मी मीनाक्षी ताई पाटील यांनी दिलेल्या
सुचनाचे तंत्रोत्तंत पालन केले. सौ. चित्राताई पाटील
यांना मी आणि श्री.जी.एच.पाटील आस्ही खुप खुप
त्याच्या कामात मदत केली. विशेष म्हणजे बांधकाम
व अर्थ विभागात चित्राताई पाटील यांची सभापती
म्हणून कामगिरी न भुतो न भविष्य अशी झाली याच्या
सर्व श्रेय आदरणीय मीनाक्षी ताई पाटील यांना जाते

मला मीनाक्षी ताई पाटील यांच्याबोरबर काम
करण्याची संधी मिळाली हे माझे मी परम भाय समजतो
मीनाक्षीताई पाटील त्यांनी मला खुप मुलासारखे प्रेम
दिले मला त्यांनी खुप आधार दिला. त्यांच्या जाण्याचा
मला अतिशय दुःख झाले आहे. मीनाक्षीताई पाटील
यांच्या जाण्याने संबंध रायगड जिल्हयाचे अतोनारा
नुकसान झाले आहे. ताईची विधानसभेतील आमदार
म्हणून, राज्यमंत्री म्हणून कारकीर्द वाखण्यासारख्या
आहे. त्यांनी जिल्हा परिषद सदस्य आमदार राज्यमंत्री
अव्यत महत्वाची चोख कामगिरी बजावली. त्यांनी
त्याचा कार्याचा अलौकिक कामाचा ठसा सुध्दा उमा
टवला आहे. त्यांच्या जाण्याने प्रचंग पोकळी निर्माण
झाली आहे. मीनाक्षीताई पाटील यांच्या कार्यालय
लाख लाख सलाम. त्यांच्या कायाला, विचाराला
आणि प्रेरणादायी स्मृतीला माझी भावपूर्ण श्रद्धांजलं
व आदरंजली.

 मराठी साहित्यिक दिनविशेष

दादाजी चौधरी यांचे निधन. १८९२:- लेखक पेशाने स्थापत्य अभियांत्रिक रामचंद्र विनायक मरात्हा यांचा जन्म. ह्यांनी 'इंग्रजी-मराठी पुरातत्व कोश मधून पुरातत्वविषयक चार हजार शब्दांचा सचिव कोश तसेच 'इंग्रजी-मराठी स्थापत्य शिल्पकोश' हा स्थापत्य व शिल्पविषयक पारिभाषिक प्रतिशब्द कोश अशी साहित्य संपदा. १९०५:- कोणाचाहार मुलाहिजा न बाळगता निर्भीडपणा टिकवणारे 'भालाक' हे पत्र भास्कर बळवंत भोपटकर (भालाकार) यांना या दिवशी सुरु केले आणि लिखाणा या इतरांच्यां लेखनापावी प्रसंगी तुळंगवास भोगून जवळपास दोन दशके चालविले. १९१०:- लेखक, डॉ. गोविंद सदाशिव फडके यांचा जन्म. ह्यांचे 'आत्माराम रमापती' हे चरित्र तर 'गीत गौरीहर महिन्म' ते कुमारसंभवावर आधारित आख्यान, 'रामचरित चंद्रिका' हे ओवीबद्ध काव्य आणि 'दत्तावतार', 'सरामी तुमचा आहे असे म्हणा' हे नाटक अशी साहित्य संपदा. १९११:- कथा, चित्रपट परिक्षणे, लेख आदी स्वरूपाचे लेखन मनोहर, केसरी, अमृत आदीमधून लेखन करणारे रंगनाथ कृष्ण चिंचलीकर यांचा जन्म ह्यांची 'कुरुक्षेत्र' ही महाभारतावर, 'मराठ्यातील दुही' ही संताजी घोरे वरील पटकथा तसेच 'बिंदू कथा' हे लघुकथा, 'मेवामिठाई' हा विनोदी लेखसंग्रह आणि 'हिरवळ व स्ता' हा कथासंग्रह अशी साहित्य संपदा. १९२२:- रमाबाई बिपिन मेधावी तथा पंडिता रमा

बाबाई यांचे निधन. वेदशास्त्रसंपन्न अनंतशास्त्री डोंगरे यांच्या कन्या. वैधव्यानंतर ख्रिस्ती धर्म स्विकारल्याने त्या काळात मोठे वाढल निर्माण झाले. 'स्त्री-धर्म-नीती' हे पहिले पुस्तक. याशिवाय पंडिता रमाबाई यांचा 'इंलंडचा प्रवास आणि युनायटेड स्ट्रेट्सची लोकस्थिती आणि प्रवासवृत्त' ही त्यांची महत्वपूर्ण पुस्तके. अखेरेच्या काळात ख्रिस्ती धर्माशी निगडित लेखन. त्यात ख्रिस्ताच्या चरित्राचा समावेश आहे. १९२३:- संपादक, कथाकार शांताबाई मुकुंद किलोंस्कर यांचा जन्म. 'डांकव्याची साडी', 'शोध (कथासंग्रह)', भातुकली (कांदबरी), बालसंगोपनावरील दोन पुस्तके व 'गोष्ट पासीची' ही त्यांची साहित्यसंपदा. याशिवाय किलोंस्कर, स्त्री, मनोहर' या मासिकाच्या आणि 'पालक-शिक्षण' या त्रैमासिकाचे संपादक पद त्यांनी भुषवले आहे. 'प्रकाशाचा वेध' हे किलोंस्कर मासिकाच्या संपादकीय स्पूट लेखांचा संग्रह तसेच 'बायकांचा जन्म' हे अनुवादीत पुस्तक ही त्यांची अन्य साहित्यसंपदा. १९३०:- 'रामनगरी' या आपल्या आत्मचरित्राद्वारे मराठी साहित्यविश्वात आपला ठसा उमटवणारे विनोदी अभिनेते राम नगरकर यांचा जन्म. १९३५:- लेखक, योगशास्त्राचे अभ्यासक, पेशाने होमिओपॅथी डॉक्टर रमेश विष्णू रानडे यांचा जन्म. ह्यांचा 'ॲप्लिंग कणभर', 'होमिओपॅथीची पायवाट'

भारताचे अब्जाधीश

यांची संपत्तीही वाढली

अमेरिकी विभानेस मँगाझीन फोर्ब्ज अब्जाधीशील लोकांची एक यादी नुकीत्र प्रसिद्ध केली आहे. त्या यादीत २०२४ मध्ये रिलायन्स इंडस्ट्रीज चे चेअरमन मुकेश अंबानी नवव्या स्थानीने आहेत. त्यांची संपत्ती ११६ अब्ज डॉलर्स एवढी आहे. इतकेच काय पण ते आशियांतील व भारतातील सर्वात श्रीमंत व्यक्ती म्हणून सुद्धा नावाजले आहेत. ही बातमी नुकीत्र वाचली अब्जाधीशी संख्या सुद्धा मागील वर्षीच्यात १६९ वरून ते २०० वर गेली आहे. या सर्व अब्जाधीशांची संपत्ती ४१ टक्क्यांनी वाढली आहे. भारतातील सर्वात श्रीमंत महिला सावित्री जिंदाल या आहेत. त्या श्रीमंतीत भारतात चौथ्या क्रमांकावर आहेत. जगात सर्वात श्रीमंत व्यक्तीमध्यून बर्नार्ड हे आहेत. त्यांची संपत्ती तब्बल २३३ अब्ज डॉलर्स एवढी आहे. एकूणच अब्जाधीशी वाढले व संपत्तीही वाढली. पैशापाशी पैसा जाते असे म्हटले जाते ते ही यादी पाहिल्यावर अगदी सार्थ वाटते. जशी जशी संपत्ती वाढते तरी तशी ती काही प्रमाणात तरी जनतेच्या कल्याणासाठी वापरली पाहिजे. त्यातच खेर संपत्तीचे महत्व आहे. गरिबांना योग्य ती मदत दिल्यास त्याचें आशीर्वाद या अब्जाधीशांना निश्चित मिळतील. भारतातील अब्जाधीश हे करतही आहेत ही समाधानाची बाब आहे.

- शांतराम वाघ, पुणे

